

OCHRANA OZNAMOVATELŮ

Informace pro oznamovatele dle SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU)

2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie a zákona č.171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „zákon“).

Co lze oznámit a kdo může oznámení podat?

Tento oznamovací systém je určen fyzickým osobám, které oznamují informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro kterou oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost definovanou níže, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem takové práce nebo jiné obdobné činnosti.

Prací nebo jinou obdobnou činností se rozumí:

- závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu,
- služba,
- samostatná výdělečná činnost,
- výkon práv spojených s účastí v právnické osobě,
- výkon funkce člena orgánu právnické osoby,
- plnění úkolů v rámci činnosti právnické osoby, v jejím zájmu, jejím jménem nebo na její účet,
- správa svěřenského fondu,
- dobrovolnická činnost,
- odborná praxe nebo stáž,
- výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění.

Prací nebo jinou obdobnou činností se rozumí i ucházení se o výše uvedenou práci nebo jinou obdobnou činnost.

Vyloučené osoby:

- osoby, které nevykonávají práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 zákona.

Protiprávním jednáním, které lze oznamovat, se rozumí jednání ve smyslu § 2 odst. 1 zákona, tedy které:

- má znaky trestného činu,
- má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100.000,- Kč,
- porušuje tento zákon, nebo porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti:
 - finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
 - daně z příjmů právnických osob,

- předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- ochrany spotřebitele,
- souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
- bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
- ochrany životního prostředí,
- bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
- radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
- hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
- ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
- ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
- ochrany finančních zájmů Evropské unie,
- fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

Jaké povinnosti má oznamovatel?

Podle § 2 odst. 2 zákona musí oznamovatel v oznámení uvést údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit jeho totožnost.

Oznámení lze podat:

- prostřednictvím vnitřního oznamovacího kanálu města Chebu <https://www.app.faceup.com/cs/c/a0a0a0aa/page/UGFnZToxNTE=>, který je umístěn na webu města www.cheb.cz – Radnice – Osobní údaje – GDPR – Ochrana oznamovatelů
- prostřednictvím oznamovacího kanálu Ministerstva spravedlnosti ČR <https://oznamovatel.justice.cz/chci-podat-oznameni/>
- telefonicky na čísle 354 440 275 paní Veronika Effenberk
- osobně příslušné osobě na Městském úřadě v Chebu, 26. dubna 4, 1. patro, č. dveří 21 (dle § 12 odst. 1 zákona na základě žádosti ve lhůtě do 14 dnů, po předchozím odsouhlasení může být pořízena zvuková nahrávka, ke které se oznamovatel může vyjádřit a jeho vyjádření se k záznamu nebo přepisu přiloží)
- písemně na adresu podatelny: Městský úřad Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 20 Cheb (obálka s oznámením musí být opatřena heslem: „NEOTVÍRAT – Pouze k rukám příslušné osoby“)

Příslušná osoba: Veronika Effenberk, telefonní číslo 354 440 275, e-mail oznamovatel@cheb.cz.

Ochrana oznamovatele

Zákon zakazuje uplatnit vůči oznamovateli či jiné chráněné osobě jakékoliv odvetné opatření. Tedy takové jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli nebo jiné chráněné osobě může způsobit újmu (§ 4 zákona). Zaměstnavatel, pro kterého oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou

činnost, nesmí umožnit, aby oznamovatel nebo jiná chráněná osoba byli vystaveni odvetnému opatření.

Výjimky, kdy oznamovateli ochrana dle zákona nenáleží a kdy může být sám postižen pro protiprávní jednání:

- pokud učiní oznámení vědomě nepravdivé,
- pokud učiní oznámení jiným způsobem, než v souladu se zákonem,
- pokud v oznámení uvede „chráněné“ informace, které jsou dle zákona z oznamování vyňaty – jde o případy, kdy by oznámení zasahovalo do podstatných bezpečnostních zájmů ČR nebo některých typů smluvních a zákonných povinností, zejména povinnosti mlčenlivosti právnických a lékařských profesí.

Prošetření oznámeného protiprávního jednání

Jak rychle bude oznámení vyřízeno?

Do 7 kalendářních dnů oznamovatel obdrží potvrzení, že oznámení bylo přijato. Příslušná osoba je povinna posoudit důvodnost oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím.

Jak bude oznámení prošetřováno?

Po přijetí oznámení bude vždy posuzována důvodnost podaného oznámení a v případě, že je oznámení vyhodnoceno jako odůvodněné, budou povinnému subjektu, kterého se oznámení týká, doporučena opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu. V odůvodněných případech mohou být závěry prošetření postoupeny také jako podnět orgánům činným v trestním řízení nebo inspektorátu práce.

Oznámení bude v rámci každého oznamovacího systému přiděleno tzv. příslušné osobě, která bude mít povinnost oznámení v stanovené lhůtě zpracovat a o výsledku prošetření vždy vyrozumět oznamovatele.

Výjimkou z uvedeného pravidla je pouze situace, kdy by totožnost oznamovatele bylo nutné sdělit orgánům činným v trestním řízení, ovšem i o této skutečnosti musí být oznamovatel předem vyrozuměn.